

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

KOPSOLĪ

OKTOBRIS 2025 #10 (1182)

WWW.LNS.LV



NEDZIRDĪGO NEDĒĻA LATVIJĀ: NAV CILVĒKTIESĪBU BEZ TIESĪBĀM UZ ZĪMJU VALODU

Pasaules Nedzirdīgo federācijas iedibinātā Starptautiskā Nedzirdīgo nedēļa ik gadu vērš sabiedrības uzmanību uz nedzirdīgo cilvēku tiesībām, vienlīdzīgām iespējām un zīmju valodas nozīmi. Šī gada tēma – “Nav cilvēktiesību bez tiesībām uz zīmju valodu” – apliecina, ka zīmju valoda ir cilvēktiesību sastāvdaļa, jo tā ļauj pilnvērtīgi piedalīties sabiedrībā. Latvijā Nedzirdīgo nedēļu no 22. līdz 28. septembrim atzīmēja ar dažādiem pasākumiem Rīgā un reģionos, caur izglītību, kultūru un kopienas aktivitātēm stiprinot piederības sajūtu un zīmju valodas vērtību.

Turpinājums 3. lp.



ZIEMEĻVALSTU UN BALTIJAS VALSTU NEDZIRDĪGI-NEREDZĪGO FORUMS RĪGĀ

No 8. līdz 10. oktobrim Rīgā, viesnīcā “Islande Hotel”, notika Ziemeļvalstu un Baltijas valstu nedzirdīgi-neredzīgo cilvēku forums. Pasākumu organizēja Somijas Nedzirdīgi-neredzīgo asociācija sadarbībā ar Ziemeļvalstu Labklājības centru, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroju Latvijā un Latvijas Nedzirdīgo savienību.

Turpinājums 2. lp.

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET

- AKTUALITĀTES
- NEDZIRDĪGO NEDĒĻA
- NEDZIRDĪGI-NEREDZĪGO FORUMS
- LNS GADA BALVA 2024
- KULTŪRAS NAMS “RĪTAUSMA”
- PROJEKTS
- CEĻOJUMS
- JUBILĀRI



ANDA TĪDEMANE: “IZPRAST DZIESMAS VĀRDUS UN JUST TAI LĪDZI”

LNS RB priekšsēdētāja Anda Tīdemane ne tikai vada biedrības darbu, bet arī aktīvi iesaistās kultūras dzīvē – spēlē teātri, uzstājas ar melodeklamācijām un pat izdzied populāro “Supernovu” zīmju valodā. Par savu aizrautību un līdzsvaru starp darbu un radošumu viņa stāsta intervijā “Kopsolī”.

Turpinājums 8. lp.



Somu taktilais pirkstu alfabēts.

Ziemeļvalstu un Baltijas valstu nedzirdīgi-neredzīgo forums bija nozīmīgs reģionāls notikums, kas apvienoja cilvēkus ar dzirdes un redzes traucējumiem, jomas profesionāļus, izglītības iestāžu pārstāvjus un organizāciju vadītājus, kuri ikdienā nodrošina atbalstu un veicina nedzirdīgu un neredzīgu cilvēku iekļaušanu sabiedrībā. Kopumā forumā piedalījās vairāk nekā 40 dalībnieku no Somijas, Zviedrijas, Igaunijas, Lietuvas un Latvijas.

Pirmā diena - iepazīšanās un Latvijas pieredze

Forumu atklāja Somijas Nedzirdīgi-neredzīgo asociācijas valdes priekšsēdētājs Timo Lehtonsens, iepazīstinot ar foruma mērķiem un dalībniekiem.

LNS prezidents Edgars Vorslovs savā uzrunā stāstīja par Latvijas pieredzi un savienības darbu, īpaši uzsverot pieejamības un komunikācijas nozīmi cilvēkiem ar dzirdes un redzes traucējumiem.

Pēc tam dalībnieki devās uz LNS, kur tika prezentēts savienības struktūrvienību darbs un sniegts ieskats pakalpojumos, ko LNS nodrošina.

Otrā diena - sadarbība un pieredzes apmaiņa

Otrajā dienā uzmanība tika veltīta Ziemeļvalstu Labklājības centra darbam un pieredzei nedzirdīgi-neredzīgo jautājumos.

Vecākais padomnieks Gērans

Forsgrens no Zviedrijas vadīja sesiju par Ziemeļvalstu pieeju nedzirdīgi-neredzīgo definīcijai un atbalsta sistēmām, kas veidotas, balstoties uz iekļaujošas sabiedrības principiem. Sekoja foruma dalībvalstu prezentācijas, katrai delegācijai daloties ar informāciju par pakalpojumiem, izglītības iespējām un organizāciju darbu savā valstī. Īpašu interesi izraisīja nedzirdīgi-neredzīgo personu tulkus darbs, kurā tiek izmantota taktilā zīmju valoda – komunikācijas veids, kas notiek caur pieskārienu un ļauj cilvēkiem ar redzes un dzirdes zudumu sazināties ar apkārtējiem. Šī bija vērtīga praktiskā pieredze arī Latvijas pārstāvjiem. Tika piedāvāta arī Latvijas kultūras programma, kuras laikā viesi iepazinās ar nedzirdīgo kultūru un mākslinieciskajām tradīcijām. Uzstājās LNS kopienas koris, tautas deju kolektīvs "Rītausma", kā arī Amanda Anete Intsone ar emocionāli spēcīgu dzejoļa atveidojumu zīmju valodā (*visual vernacular*). Priekšnesumi patiesi aizrāva auditoriju – viesi ar sajūsmu vēroja uzstāšanos, filmēja un fotografēja, ar aplausiem pavadīja māksliniekus.

Trešā diena - foruma kopsavilkums

Forumā noslēguma dienā dalībnieki piedalījās diskusijā par nākotnes sadarbības mērķiem un darāmajiem darbiem nākamajos gados.

Latvijas pārstāvji atzina, ka nedzirdīgi-neredzīgo cilvēku skaits Latvijā šobrīd nav zināms, tādēļ nepieciešams apzināt šīs personas, lai spētu nodrošinātu šai grupai piemērotus pakalpojumus un atbalstu.

Forumā noslēgumā organizatori no Somijas izteica pateicību LNS prezidentam Edgaram Vorslovam par rūpīgo pasākuma organizēšanu, silto uzņemšanu un profesionālo sadarbību.

Dalībnieki atzina, ka forums bijis vērtīga pieredzes un iedvesmas platforma, kas palīdzēs turpināt Ziemeļvalstu un Baltijas valstu sadarbību cilvēku ar dzirdes un redzes traucējumiem atbalsta jomā. •

ZĪMJU VALODA IENĀK LABKLĀJĪBAS MINISTRIJAS TĪMEKĻVIETNĒ

Labklājības ministrija sadarbībā ar "LNS Rehabilitācijas centru" ir sākusi

tulkot savas tīmekļvietnes saturu latviešu zīmju valodā. Pirmie video jau tikuši publicēti.

Tulkojumi zīmju valodā pievienoti, lai svarīga informācija par pakalpojumiem un sabiedriski nozīmīgiem jautājumiem būtu pieejama arī video formātā cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Šobrīd zīmju valodā var noskatīties skaidrojumus par valsts nodrošināto surdotulka pakalpojumu, kā arī informāciju par diskriminācijas veidiem un horizontālo principu "Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana".

Ministrija plāno turpināt šo darbu un pakāpeniski paplašināt tulkojumu klāstu arī par citām tēmām, lai vietnes saturs kļūtu vēl pieejamāks visiem. •

PLĀNO CIEŠĀKU SADARBĪBU STARP TIESĪBSARDZI UN NVO

Pirmdien, 13. oktobrī, tiesībsardze Karina Palkova tikās ar cilvēku ar invaliditāti pārstāvošo nevalstisko organizāciju pārstāvjiem, tostarp Latvijas Nedzirdīgo savienības viceprezidentu Ivaru Kalniņu, lai pārrunātu līdzšinējo sadarbību, aktuālos jautājumus un turpmākos soļus.

Tiesībsardze aicināja šādas tikšanās organizēt regulāri – reizi ceturksnī –, lai sistemātiski risinātu problēmas, kas skar cilvēku ar invaliditāti tiesības un dzīves kvalitāti.

LNS viceprezidents Ivars Kalniņš uzsvēra izglītības pieejamības nozīmi nedzirdīgajiem cilvēkiem, norādot, ka daudzās mācību iestādēs joprojām trūkst zīmju valodas tulkojuma un pielāgotas informācijas, kas ierobežo iespējas iegūt kvalitatīvu izglītību.

Tikšanās laikā NVO pārstāvji akcentēja arī sabiedrības izpratnes veicināšanu, nepieciešamību uzlabot nodarbinātības iespējas un nodrošināt piekļūstamību vēlēšanu procesam cilvēkiem ar invaliditāti.

Tiesībsardze atzinīgi novērtēja NVO ieguldījumu, uzsverot, ka tās ir zināšanu un pieredzes avots, kas palīdz veidot iekļaujošāku sabiedrību. Nākamā tikšanās plānota 2026. gada janvārī, lai pārrunātu jau konkrētus risinājumus. •

22. SEPTEMBRIS: IZSTĀDES, EKSKURSIJA UN SARUNAS PAR ZĪMJU VALODU

Nedēļas sākumā LNS Kopienas centrā valdīja radoša gaisotne – tika atklātas vairākas izstādes, kas atspoguļoja nedzirdīgo cilvēku māksliniecisko talantu.

LNS Rīgas reģionālās biedrības Vidzemes grupas vadītāja Lilita Gedroviča un Pierīgas grupas vadītāja Alma Stroža atklāja fotokonkursa "Vasara ir ŠEIT" labāko darbu izstādi. LNS Kopienas centrā bija skatāmi 20 labākie darbi, kas izvēlēti no vairāk nekā 60 iesūtītajām fotogrāfijām. Katrs kadrs atgādināja par vasaras brīvību, sauli un kopā būšanas prieku – par to, kā katrs mirklis ir īpašs, ja to ierauga ar sirdi.

Turpat interesenti varēja aplūkot **fotogrāfes Madaras Liepiņas personālizstādi "Pa vienam"** – dziļi personisku darbu izlasi, kas vēsta par cilvēkiem un dzīves klusajiem brīžiem. Caur fotogrāfijām uzlūkojot pasauli "no iekšpuses", Madara ļāva skatītājiem redzēt skaistumu vienkāršībā un klusumā. Portretos atspoguļojās cilvēka dvēseles miers un spēks. Fotogrāfijas runāja savā valodā, bez vārdiem, bet ļoti skaidri.

Tikmēr **LNS muzejā** atklāja **Jāņa Immura** un **Viktora Mauriņa** stikla izstrādājumu izstādi, ko veidoja unikāli ar rokām darināti priekšmeti, kas atgādināja par Latvijas amatniecības tradīcijām un nedzirdīgo radošo ieguldījumu. Abi mākslinieki agrāk strādājuši stikla fabrikā. Izstādi iespējams apmeklēt līdz 31. decembrim, iepriekš vienojoties par apmeklējuma laiku. Rīta pusē no plkst. 10.00 muzeju var apmeklēt, sazinoties ar Ivaru Kalniņu vai Kristu Freimani, bet vakarā no plkst. 17.00 – ar Līgu Kotovu. Laipni aicināti!

Tajā pašā dienā norisinājās **ekskursija Latvijas Okupācijas muzejā**, kur sadarbībā ar LNS tapis videogids zīmju valodā. Apmeklētājiem bija iespēja baudīt ekspozīciju ar tulkojumu gan latviešu zīmju valodā, gan starptautiskajās zīmēs.

Savukārt Latvijas Radio 1 raidījumā "Starpbrīdis" tika runāts par zīmju valodas nozīmi sabiedrībā, Latvijas Nedzirdīgo savienības darbu un nedzirdīgo kopienas kultūru. **LNS viceprezidents Ivars Kalniņš** kopā ar tulci **Brigitu Lazdu** uzsvēra, ka zīmju



22. septembris – Ivars Kalniņš un Brigita Lazda viesojas Latvijas Radio.



23. septembris – LNS Rīgas RB un LNS JC viesojas Rīgas Ēbelmuižas pamatskolā.



25. septembris – grāmatas "Pusgadsimts "Rītausmā" – dejā un klusumā" atvēršanas svētki.



27. septembris – LNS Kurzemes reģionālās biedrības Liepājas grupas biedri zīmju valodā izdzied dziesmu "Austošās saules dziesma".

Teksts: Dana Kalpiņa, Laura Zeltiņa



27. septembris – Nedzirdīgo dienas koncerta apmeklētāji k/c "Ilģuciems".

valoda ir ne tikai saziņas līdzeklis, bet arī kultūras pamats, kas palīdz saglabāt identitāti, nodrošina pieeju informācijai, izglītībai un darbam.

"Kad sabiedrība apgūst kaut dažas vienkāršas zīmes, piemēram, "labdien" vai "paldies", tas mums nozīmē ļoti daudz. Tas rada sajūtu, ka esam sadzirdēti – arī klusumā," teica Ivars Kalniņš.

23. SEPTEMBRIS: ZĪMJU VALODAS DIENA

Starptautiskajā zīmju valodas dienā LNS organizēja **zīmju valodas nodarbības dzirdīgajiem** Rīgā, Rēzeknē, Valmierā, Alūksnē, Liepājā, Ventspilī un Kuldīgā. Nodarībās bija iespēja iepazīties ar zīmju valodas pamatiem un saprast, cik nozīmīga tā ir nedzirdīgo cilvēku ikdienā un kultūrā.

Rīgā notikušajā nodarbībā **LNS viceprezidents Ivars Kalniņš** uzsvēra: "Zīmju valoda ir nedzirdīgo kultūras un kopienas pamats. Tā ir mūsu identitāte, mūsu balss. Mēs priecājamies, ja sabiedrība vēlas mācīties un sazināties ar mums – pat viena zīme var dot lielu prieku."

Dalībnieki apguva vienkāršas frāzes, daktilu un sava vārda parādīšanu zīmju valodā, bet svarīgākais – sajūta, cik nozīmīgi ir komunicēt, arī bez skaņas. Daudzi dalībnieki pēc nodarbības atzina, ka šī pieredze palīdzējusi saprast, cik svarīgi ir būt atvērtiem un iekļaujošiem.

Savukārt **Rīgas Ēbelmuižas pamatskolā** šajā dienā skolēni svinēja Starptautisko zīmju valodas dienu kopā ar **LNS Rīgas reģionālo biedrību** un **LNS Jauniešu centru**. Skolēni uzzināja par LNS darbu, par to, kā biedrība palīdz cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, kā arī par brīvprātīgā darba iespējām un jauniešu centra

aktivitātēm.

Skolēni piedalījās jautrās spēlēs un aktivitātēs, piemēram, "Vārds – iesauka zīmju valodā", katram rādot savu zīmi, kas raksturo personību.

Bērni ar prieku satika arī savas skolas absolventi Emīliju Balodi, kura šobrīd ir LNS Jauniešu centra vadītāja. Šī tikšanās bija sirsnīga, izglītojoša un iedvesmojoša.

24. SEPTEMBRIS: FINANŠU PRATĪBAS LEKCIJA "KĀ PASARGĀT SEVI NO KRĀPNIECĪBAS"

LNS Kopienas centrā notika **Latvijas Bankas vecākās finanšu pratības speciālistes Aigas Rulleres lekcija** par finanšu drošību. Sanākušie uzzināja, kā atpazīt krāpniecības mēģinājumus, kā sevi pasargāt no finanšu riskiem un kā droši pārvaldīt savus līdzekļus digitālajā vidē.

Dalībnieki atzina, ka šī tēma ir īpaši aktuāla. Klātesošajiem jau bijusi pieredze krāpniecisku ziņu atpazīšanā, tomēr viņi atzina, ka uzzinājuši par jauniem krāpniecības veidiem un tagad jūtas labāk pasargāti.



25. SEPTEMBRIS: GRĀMATAS PEZENTĀCIJA

Šajā dienā LNS Kopienas centrā notika **grāmatas "Pusgadsimts "Rītausmā" – dejā un dziesmā klusumā" atklāšanas svētki**. Grāmata tapusi ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu, un tā veltīta nedzirdīgo kultūras attīstībai pēdējo 50 gadu garumā.

Grāmatas 160 lappusēs Alma Stroža apkopojusi vairāk nekā pusgadsimta vēsturi – 975 fotogrāfijas, neskaitāmus avīzrakstus, interneta materiālus un atmiņu stāstus par "Rītausmas" kolektīviem. Materiāli vākti no LNS muzeja, kā arī no bijušo un esošo dalībnieku personīgajiem arhīviem. Vācot materiālus, tika izskatīti gan vecie fotoalbumi, gan disketes, kompaktdiski un datoros glabātie faili. Par materiāliem paldies LNS muzeja vadītājai Līgai Kotovai un ilggadējam fotogrāfam Valdim Krauklim.

Grāmatas atklāšanas svētkos uzstājās "Rītausmas" jaunieši ar melodeklamācijām, runām un priekšnesumiem. LNS vadība un LNS muzeja brīvprātīgā darbiniece Līga Kotova dalījās atmiņās. Atmosfēra bija sirsnīga un emocionāla – cilvēki atcerējās kopīgi pavadītos gadus, koncertus, mēģinājumus un draudzību, kas uzplaukusi šajā kultūras namā.

Grāmata izdota 55 eksemplāros, no kuriem 10 glabāsies LNS muzejā, kur to varēs apskatīt ikviens interesents, savukārt grāmatas digitālā versija pieejama internetā.

"Rītausmas" atceres grāmatas aizmugures vāks ir ļoti zīmīgs – uz tā atainoti "Rītausmas" skatuves aizkari aizvērtā veidā – gluži kā dzīvē – ciet uz visiem laikiem... •



Saite uz grāmatu:



26. SEPTEMBRIS: PSIHOLOGA JURIJA PAVLINOVA LEKCIJA

Kas ir kognitīvi biheiviorālā psihoterapija (KBP), un kā tā palīdz cilvēkiem labāk izprast sevi? KBP ir mūsdienīga, pierādījumos balstīta terapijas metode, kuras pamatā ir domu, emociju un uzvedības savstarpējā saikne. Tā skaidro, kā mūsu domāšanas veids tieši ietekmē pašsajūtu un uzvedību un kā, mainot domas un attieksmi, iespējams uzlabot arī emocionālo stāvokli un dzīves kvalitāti.

Par to, kā ikdienā pārvaldīt savas domas un emocijas, Nedzirdīgo nedēļas ietvaros 26. septembrī LNS Kopienas centrā uzstājās nedzirdīgais psihologs Jurijs Pavlinovs no Ukrainas. Viņš vadīja izglītojošo lekciju "Kā pārvaldīt domas un emocijas" Jurijs pieredze un skatījums uz mentālo veselību sniedza ieskatu, kā ikviens var izmantot KBP principus, lai justos līdzsvarots un drošāks savā dzīvē.

Lekcijas sākumā psihologs īsi iepazīstināja auditoriju ar sevi. Viņš ir dzimis Ukrainā, bet jau dažus gadus dzīvo Īrijā. Izvēlēties psihologa profesiju Jurijs pamudinājusi dzīvē novērotā problēma – nedzirdīgo kopienā gan ģimenēs, gan cita veida attiecībās trūkst zināšanu un prasmju, kā risināt emocionālas grūtības un konfliktus. Daudziem nedzirdīgajiem nav pieejama profesionālā psiholoģiskā palīdzība, kas atbilstu viņu vajadzībām un komunikācijas iespējām. Lai to mainītu, Jurijs nolēma iegūt augstāko izglītību psiholoģijā, četrus gadus studējot Kijivas Universitātē un vēlāk vienu gadu turpinot mācības maģistrantūrā. Tomēr pēc studijām kādu laiku viņš psihologa darbu atlika malā, jo dzīves apstākļi lika izvēlēties stabilāku un labāk apmaksātu darbu citā jomā. Tikai pirms apmēram trīs gadiem viņš atgriezās pie aicinājuma, pakāpeniski atsākot psihologa praksi un attālināti strādājot ar cilvēkiem, kam nepieciešams atbalsts.

Savā lekcijā Jurijs izmantoja praktiskus piemērus un vienkāršus skaidrojumus, lai palīdzētu saprast, kā veidojas domas un kā tās ietekmē cilvēka dzīvi.

Psihologs uzsvēra vairākus svarīgus aspektus.

Ilūzijas un maldinošas domas

Cilvēki bieži sapņo par labāku dzīvi, bet sapņošana var būt maldinoša, ja netiek savienota ar reālo rīcību. "Nepietiek tikai vēlēt – ir jāattīstās," uzsvēra psihologs. Viņš aicināja neiestrēgt nereālās fantāzijās, bet izmantot savus talantus un spējas, tos mērķtiecīgi attīstot.

Attīstība

Jurijs atgādināja vienkāršu, bet nozīmīgu jautājumu: kāpēc es dzīvoju? Uz to katram jāatrod personiska atbilde. Viņaprāt, jēga ir attīstībā – gan garīgā, gan emocionālā, gan profesionālā. Zināšanas papildina domāšanu un palīdz cilvēkam izprast sevi un pasauli.

Uzmanības spēks

Domām ir milzīgs spēks, tāpēc svarīgi trenēt spēju domāt pozitīvi un mērķtiecīgi. Jurijs uzsvēra: "Vispirms jātic sev! Ticība dod motivāciju, bet uzmanība palīdz saglabāt fokusu ceļā uz mērķi." Negatīvas domas un šaubas ir vieni no lielākajiem šķēršļiem ceļā uz izaugsmi.

Enerģija

Viens no svarīgākajiem faktoriem ir enerģija, bez kuras nav iespējams sasniegt mērķus. Ja cilvēkam ir pietiekami daudz enerģijas, viņš ir

radošs, aktīvs un gatavs realizēt savas idejas. Jurijs salīdzina enerģiju ar akumulatoru – ja tas izlādējas, jāmeklē veids, kā atkal uzlādēt. To var darīt ar veselīgiem ieradumiem, emocionālu līdzsvaru un pareizu domāšanu. Ja cilvēkam trūkst enerģijas, rodas arī uzmanības trūkums, apātija un intereses zudums gan par darbu, gan par dzīvi kopumā. Tas bieži noved pie emocionāla noguruma un nespējas koncentrēties uz saviem mērķiem.

Iekšējā aizsardzība

Jurijs uzsvēra arī psiholoģisko aizsardzību jeb aizsargbarjeru, kas palīdz cilvēkiem pasargāt sevi no negatīvas ārējās ietekmes. Viņš aicināja, pirmkārt, ticēt sev, nevis citu viedokļiem, kas var mazināt pašapziņu un sabojāt motivāciju. "Nevajag dzīvot pēc citu domām – svarīgi dzīvot saskaņā ar savām vērtībām un mērķiem," viņš teica.

Īstas attiecības

Pozitīvo enerģiju cilvēks saņem no īstām attiecībām – no ģimenes, draugiem, cilvēkiem, ar kuriem ir patiesi emocionāls kontakts. Virtuālās attiecības sociālajos tīklos bieži rada tikai ilūziju, bet patiesībā tā ir mākslīga enerģija, kas neattīsta īstas attiecības.

Ģimene kā pamats

Viena no dzīves lielākajām pamatvērtībām ir attiecības ģimenē. Jurijs norāda, ka attiecību grūtības rodas, ja katrs dzīvo tikai "es-tu" līmenī, nevis veido kopīgo "mēs". Atšķirīgas kultūras, vērtības, intereses vai pieredze var radīt nesaskaņas, bet tās ir iespējams atrisināt ar sarunām un savstarpēju cieņu. Psihologs aicina: "Izrunājieties! Runāiet divatā par visu, kas uz sirds. Klusēšana grauj attiecības." Īpaša uzmanība pievēršama arī bērniem. "Bērni ir vecāku spoguļi," atgādina Jurijs. Tāpēc bērniem jājūt mīlestība, jāsaņem uzmanība. Bērniem jāpavada laiks kopā ar vecākiem tā, lai ģimene ir patiesi kopā. Galvenās ģimenes vērtības ir pacietība, mīlestība un uzmanība.

Lekcijas noslēgumā psihologs demonstrēja īsu video ar fragmentiem no klientu atsauksmēm. Tajos klienti stāstīja, kā viņiem izdevies pārvarēt krīzes, atgūt dzīves jēgu, uzlabot attiecības un noticēt saviem spēkiem. Daudzi atzina – psiholoģiskā izaugsme palīdzējusi neatgriezties vecajā dzīvē un dzīvot brīvi un laimīgi. •



27. SEPTEMBRIS: NEDZIRDĪGO DIENA – SVĒTKI, LEPNUMS UN KOPĪBAS SPĒKS

Nedēļas gaidītākais notikums risinājās Kultūras centrā "Ilguciems", kur tika svinēta Nedzirdīgo diena – ar lepnumu, emocijām un vienotību. Dienas pirmajā pusē notika radošās darbnīcas un spēles, ko organizēja LNS Kopienas centrs, LNS Jauniešu centrs un Latvijas Nedzirdīgo sporta federācija. Pēc radošajām darbnīcām visi pulcējās kultūras nama lielajā zālē uz svētku koncertu. Koncerta ievadā LNS kopienas koris izpildīja dziesmu "Mīlas balāde".

Nedzirdīgo dienas svinības atklāja LNS prezidents Edgars Vorslovs, kurš pauda prieku par pilno zāli un tik plašo dalībnieku atsaucību no dažādām Latvijas pilsētām un novadiem. Viņš uzsvēra, ka zīmju valoda ir nedzirdīgo kopienas identitātes un vienotības pamats – tieši caur to iespējams pilnvērtīgi piedalīties sabiedrībā, komunicēt un iegūt izglītību. Prezidents sveica visus klātesošos svētkos un novēlēja patīkamu koncertu, akcentējot, ka šī diena ir īpaša iespēja svinēt kopā būšanu un lepoties ar savu valodu un kultūru.

Pēc tam klātesošos ar **videosveicienu uzrunāja labklājības ministrs Reinis Uzulnieks**: "Zīmju valodai nav alternatīvas – tā ir pilnvērtīga valoda, kas nodrošina nedzirdīgajiem iespēju pilnvērtīgi piedalīties sabiedrībā. Mēs kā valsts esam atbildīgi, lai šīs tiesības tiktu ievērotas un stiprinātas. Tas nozīmē pieejamu izglītību, darba iespējas, kultūras telpu, kur nedzirdīgo identitāte un radošums var attīstīties. Nedzirdīgo kopiena Latvijā ir ļoti spēcīga – tā iedvesmo ar savu saliedētību, spēku un tradīcijām."

Pēc uzrunām turpinājās svētku koncerts ar bagātīgu programmu. Spilgts un iedvesmojošs priekšnesums bija Ivetas Krazes melodeklamācija "Es varu būt tā". Kā viesi uzstājās "Nacionālās Mākslu vidusskolas" Rīgas Baleta skolas laikmetīgās dejas programmas dejojotāji ar priekšnesumu

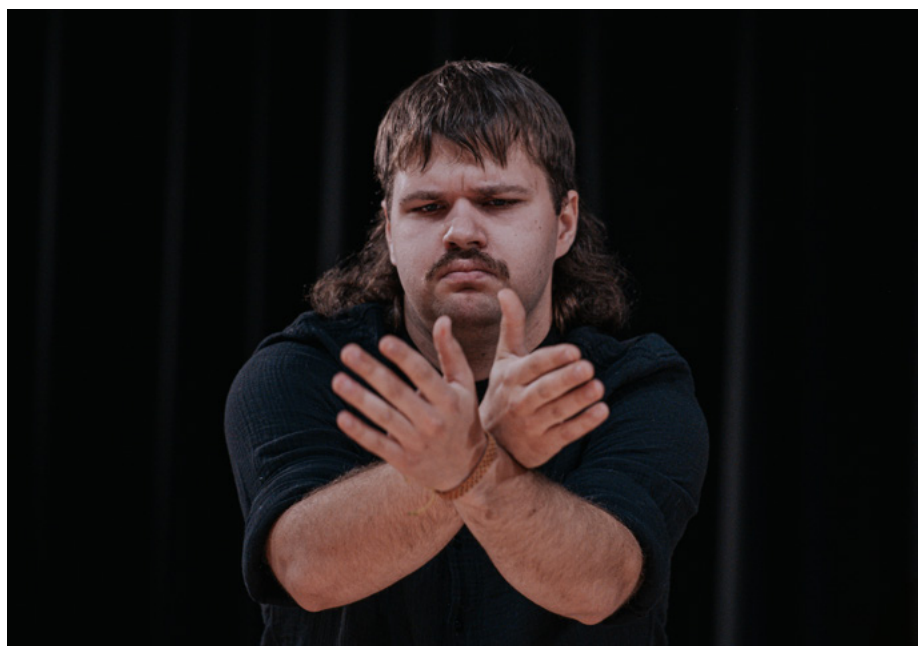
"Divas puses" – smalku un emocionāli izteiksmīgu stāstu par cilvēka iekšējo līdzsvaru. Sekoja LNS amatiermākslas teātra un jauniešu deju kolektīva "Rītausma" skečs "Mākslinieces", kurā Lilita Gedroviča un Madara Indriksone komiski izspēlēja divu mākslinieču sāncensību par klientiem, sagādājot skatītājiem smieklus.

Tautiskās sajūtas ienesa tautas deju kolektīvs "Rītausma" ar priekšnesumu "Divu dienu mežā gāju" – dzīvespriecīgu un latvisku deju. Šo noskaņu turpināja Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas skolēni kopā ar skolotāju Lilitu Gedroviču, kuri nodejoja "Sarkanos ziedus" – sirsnīgu un enerģisku priekšnesumu. Ar spēcīgu emocionālu vēstījumu uzstājās Marija Burceva (Rīgas Baleta skola) ar laikmetīgās dejas kompozīciju "Dusmas", kurā caur kustību un ķermeņa valodu tika atklāta cilvēka iekšējā cīņa un atbrīvošanās. Zāli līdz sirds dziļumiem aizkustināja LNS kopienas kora izpildītā "Saulē, Pērkonā, Daugavā" – vienmēr spēcīgs un vienojošs skaņdarbs, kas simbolizē tautas garu un spēku.

Pēc tam LNS Rīgas reģionālās biedrības Vidzemes grupas vadītāja Lilita Gedroviča paziņoja fotokonkursa "Vasara ir ŠEIT" rezultātus.

No vairāk nekā 60 iesūtītajām fotogrāfijām tika izvēlētas 20 labākās, kuras vērtēja žūrija – Kristaps Legzdīns, Madara Liepiņa un Pēteris Civilis.

Trešo vietu ieguva Zane Nebija, otro vietu – Elīna Balode, bet par



27. septembris – Paula Kalniņa performance "Bāka – Nedzirdīgo kopiena".

pirmās vietas ieguvēju kļuva Sergejs Freimanis.

Koncerta otrajā daļā LNS Kurzemes reģionālās biedrības Liepājas grupas biedri aizkustināja skatītājus ar priekšnesumu "Austošās saules dziesma". Savukārt deju kolektīvs "Rītausma" ar uzvedumu "Mīlas grēki" ienesa jautrību un smaidus. Valmieras Gaujas krasta vidusskolas-attīstības centra skolēnu priekšnesums "Tu esi Latvija" uzrunāja ar patriotisku noskaņu. Dejojāja Hanna Bula (Rīgas Baleta skola) ar solo deju "Patī" sniedza trauslu un iekšēji spēcīgu priekšnesumu par sevis meklējumiem. LNS Vidzemes reģionālās biedrības Valmieras grupas biedri ar priekšnesumu "Tik un tā" ienesa sirsnīgu kopības sajūtu, bet LNS amatiermākslas teātra un jauniešu deju kolektīvs "Rītausma" ar "Cīrulīti" atdzīvināja folkloras gaisotni. Īpašu iespaidu atstāja Paula Kalniņa simboliskā performance "Bāka – Nedzirdīgo kopiena", kurā caur zīmju valodu un kustību tika atainots stāsts par vientulību un piederības meklējumiem, ceļu līdz savai kopienai – zīmju valodai.

Noslēgumā visi dalībnieki apvienojās kopdziesmā "Mana dziesma", ko izpildīja LNS kopienas koris, Valmieras Gaujas krasta vidusskolas skolēni un Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas

skolēni. LNS prezidents Edgars Vorslovs un viceprezidente Kristīne Krista Skudra izteica sirsnīgu pateicību visiem, kas palīdzēja veidot šo dienu – organizatoriem, kolektīviem, brīvprātīgajiem, tulkim un skatītājiem, kuri kopā radīja īpašu svētku gaisotni. Svētki turpinājās LNS Kopienas centrā neformālā gaisotnē.

28. SEPTEMBRIS: DZIESMAS UN ZĪMJU VALODA

Nedzirdīgo nedēļas noslēgumā, 28. septembrī, notika divi īpaši kultūras notikumi, kuros zīmju valoda savijās ar mūziku un mākslu. Interesenti varēja apmeklēt jauniešu kora "BALSIŠ" koncertu "citāDs citāTs", kurā dziesmas tika izdziedātas arī latviešu zīmju valodā – to nodrošināja Elza Veismane un Ieva Solovjova. Koncerts jāva skatītājiem baudīt dziesmu un zīmju valodas mijiedarbību. Savukārt Latvijas Nacionālais rakstniecības un mūzikas muzejs, sadarbojoties ar Latvijas Nedzirdīgo savienību, padarīja ekspozīciju "Dziesmusvētku telpa" Mežaparka Lielajā estrādē pieejamāku cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, LNS kopienas korim zīmju valodā izdziedot ekspozīcijas noslēguma dziesmu – Mārtiņa Brauna skaņdarbu "Saule, Pērkons, Daugava".

LNS viceprezidentes Kristīnes Kristas Skudras pārdomas par savu pirmo Starptautisko Nedzirdīgo nedēļu viceprezidentes amatā

LNS viceprezidentes amatā esmu pavisam nesen, un tieši kultūra ietilpst manā atbildības lauciņā. Tāpēc sākumā, uzsākot darbu, bija neliels apjukums – no kā sākt, ko darīt vispirms. Atceros, ka jau nākamajā dienā pēc ievēlēšanas sāku domāt par Nedzirdīgo nedēļas pasākumiem un noslēguma koncerta norises vietu. Šis posms bija patiešām intensīvs un stresains, jo viss bija jauns, taču ar Edgara Vorslova un Ivara Kalniņa atbalstu es veiksmīgi tiku galā. Tagad jūtos labi – darbs rit raiti, un es redzu, cik daudz var panākt ar komandas spēku. Man bija patīess prieks sadarboties ar visām LNS reģionālajām biedrībām, ar Latvijas Nedzirdīgo sporta federāciju, LNS Jauniešu centru un LNS Kopienas centru. Mēs ātri atradām kopīgu valodu un strādājām plecu pie pleca, lai Nedzirdīgo dienas koncerts izdotos. Pēc koncerta izjutu lielu gandarījumu par paveikto. Daudzi pēc tam man teica, ka esmu izturējusi savas pirmās ugunskrīstības, – un tā arī jutos. Sirsnīgs paldies visām biedrībām, pašdarbniekiem un brīvprātīgajiem par aktīvu iesaisti un atsaucību! Man ir prieks, ka šo nedēļu varējām piedzīvot kopā – kā vienota, spēcīga kopiena. •



28. septembris – LNS kopienas koris, izpildot Mārtiņa Brauna skaņdarbu "Saule, Pērkons, Daugava" Mežaparka Lielajā estrādē.



STARPTAUTISKĀ
NEDZIRDĪGO NEDĒĻA



STARPTAUTISKĀ
ZĪMJU VALODU DIENA

Video ziņu sižeti par Nedzirdīgo nedēļu:



ANDA TĪDEMANE: "IZPRAST DZIESMAS VĀRDUS UN JUST TAI LĪDZI"

Pa dienu vada LNS Rīgas reģionālo biedrību, bet vakaros – piedalās mēģinājumos. LNS Rīgas reģionālās biedrības priekšsēdētāja Anda Tīdemane ir "LNS Gada balvas kultūrā 2024" ieguvēja. Papildus diviem darbiem viņa spēlē teātri un uzstājas ar melodeklamācijas priekšnesumiem. Par savu kultūras dzīvi un darba gaitām viņa pastāstīja "Kopsolī".

Vai LNS gada balvas saņemšana bija gaidīts notikums?

Nē, es to negaidīju. Priecājos pirmo reizi saņemt šādu balvu no LNS.

Pastāsti, lūdzu, par savām aktivitātēm kultūrā 2024. gadā.

2024. gadā ļoti daudz esmu uzstājusies ar dažādiem priekšnesumiem, melodeklamācijām un spēlējusi teātri. Esmu arī braukusi uz Lietuvu – Kauņas nedzirdīgo biedrībai bija apaļa jubileja, kurā mēs uzstājāmies. Uzstājāmies arī Vīļņā. Bija arī daudz mazu pasākumu.

Kuri 2024. gada kultūras pasākumi palikuši atmiņā?

Izrāde "Kas notiek krogā, paliek krogā". Es tēloju vecmāmiņu. Tiešām ļoti atbilstoša loma. Sākumā daudzi skatītāji mani neatpazina.

Kādi ir tavi hobiji?

Es nevaru bez pārgājieniem. Man ļoti patīk doties dabā – pārgājienos – kopā ar sunīti. Agrāk devos biežāk. Pēdējā

laikā sanāk mazāk, jo ir daudz darba. Meklēju brīvāku laiku, lai varētu to izmantot šim mērķim. Vēl man patīk gatavot kaut ko neparastu, it īpaši saldus ēdienus, kūkas.

Kā izdodas apvienot darbu ar aktīvu kultūras dzīvi?

LNS uz pusslodzi strādāju par Rīgas biedrības priekšsēdētāju, un vēl man ir pilnas slodzes darbs attālināti

citā uzņēmumā. Labi, ka LNS strādāju pusslodzes darbu un varu izmantot vakarus šeit – piedalīties mēģinājumos. Iepriekš tie notika kultūras namā "Rītausma", tagad – šeit, LNS ēkā, kopienas centra telpās. Kaut kā spēju to apvienot.

Pastāsti, lūdzu, par pieredzi Latvijas Sabiedriskā medija (LSM) konkursa "Supernova" tulkošanā.

Šī bija otrā reize, kad tulkoju "Supernovu". Protams, pirmo reizi man bija liels uztraukums, gribēju, lai būtu perfekti. Bija ļoti interesanti. Man iepriekš atsūtīja dziesmu tekstus angļu valodā. Mājās tos tulkoju latviešu valodā un mācījos atbilstošas zīmes. Ir ļoti svarīgi izprast dziesmas dziļo jēgu. Tas noteikti nav viegli. Tas ir grūts darbs – ir jāklausās līdzī mūzikai un vārdiem, lai būtu ritms, lai runātais vārds angļiski sakristu ar zīmi, kuru rādu latviešu valodā.

Kāpēc tev patīk melodeklamācija?

Es domāju, nevienam cilvēkam, kuram ir dzirdes traucējumi, nav skaista balss. Melodeklamācija rada sajūtu, ka tu pats dziedī. Bez balss – ar rokām – tu dziedī līdzī. Man prieks, ka ir šāda iespēja. Cilvēki ar dzirdes traucējumiem nespēj dziedāt ar balsi, bet mēs varam dziedāt ar rokām un justies kā dziedātāji. Vispār mūzika un kustības man ļoti patīk. Izprast dziesmas vārdus, just līdzī – tas mani aizrauj.

Kāda mūzika tev patīk?

Protams, man patīk latviešu dziesmas. Lai dziesma man patiktu, galvenais, lai tā ir patiesa, par mīlestību, viegla. Sarežģītas man nepatīk. Man patīk klausīties hiphopu, bet pašai dziedāt – nē. Lēnas, ritmiskas popdziesmas – jā! •



Anda atveido vecmāmiņu izrādē "Kas notiek krogā, paliek krogā".



NEDZIRDĪGO KULTŪRAS DZĪVES VĒSTURES SIMBOLS - KULTŪRAS NAMS "RĪTAUSMA"

Kultūras nams "Rītausma" bija nozīmīga Latvijas Nedzirdīgo savienības kultūras iestāde un savulaik lielākā šāda veida iestāde Latvijā. Tā svinīgā atklāšana notika 1969. gada 19. jūlijā Rīgā, Kandavas ielā 27.

Šogad aprit 56 gadi kopš tā dibināšanas. Gadu gaitā nams ir pieredzējis gan ziedu laikus, gan grūtākus periodus. Iestādē strādāja vairāk nekā 40 darbinieku un notika dažādi pulciņi un kursu nodarbības. Bija arī laiks, kad telpas tika iznomātas, tostarp arī zāle naktsklubam. Tā rezultātā ēkā piedzīvots pat sprādziens un izdemolēta zāle. Tomēr, neskatoties uz pārbaudījumiem, "Rītausma" saglabāja dzīvotspēju un nozīmību nedzirdīgo kopienai. Ar dažādu projektu līdzekļiem vairāku gadu garumā tika veikti būtiski remontdarbi – savestas kārtībā telpas un uzlikts jauns jumts. Katru trešdienu nedzirdīgie šeit varēja saņemt sev nepieciešamo informāciju. Darbojās arī drāmas ansamblis un deju kolektīvs. Īpaši iecienīti bija pasākumi "Zelta briedumā", Mātes dienas svinības, Lieldienas, Ziemassvētki, kā arī ekskursijas pa Latviju, kuras organizēja kultūras nama "Rītausma" darbinieki. Kultūras nams piedāvāja dažādas aktivitātes un pasākumus, kas bija pieejami gan nedzirdīgajiem, gan dzirdīgajiem. Šeit tika organizēti koncerti, izstādes, teātra izrādes un citi notikumi, veicinot kultūras apmaiņu un savstarpēju izpratni starp dažādām sabiedrības grupām. Līdz 2012. gadam "Rītausmai" bija savi direktori, bet pēc tam direktora funkcijas daļēji pārņēma "LNS Rehabilitācijas centrs" īstenojot

sociālos pakalpojumus. Savukārt saimnieciskās lietas kopš 2015. gada pārvaldīja SIA "LNS nekustamie īpašumi".

Situāciju ar īpašumu Rīgā, Kandavas ielā 27, skaidro LNS prezidents Edgars Vorslovs

Kad un kā radās doma pārdot kultūras nama "Rītausma" ēku?

Man personīgi doma, ka īpašums Kandavas ielā 27, Rīgā, būs jāpārdod, radās jau manas pirmās prezidentūras laikā pirms 10 gadiem. Tam pamatā bija sabiedrībā notiekošās demogrāfiskās un paradumu maiņas tendences un arī ēkas tehniskais stāvoklis, kā arī uzturēšanas izmaksas, kas jau toreiz bija ar mīnusa zīmi. Jau toreiz par manu nākotnes prognozi tika informēta valde un arī "Rītausmas" apmeklētāji.

Kādi bija galvenie iemesli un apsvērumi, kas noveda pie šāda lēmuma?

Iemesli bija vairāki. Pirmkārt, uzturēšanas izmaksas, kas katru gadu nesa zaudējumus. Otrkārt, ēkas tehniskais stāvoklis un gadu gaitā veiktās nelikumīgās pārbūves. Sabiedriskajām ēkām ir daudz stingrākas drošības prasības. Bija nepieciešams savest kārtībā ugunsdzēsības cauruļvadu sistēmu, kas nedarbojās, vecoelektroinstalāciju, novērst nelikumīgo pārbūvi – tas viss

prasīja lielus finansiālos izdevumus. Bija jāveic arī ēkas energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi un pamatīga rekonstrukcija, lai ēka funkcionētu atbilstoši mūsdienu prasībām. Ņemot vērā remonta izdevumus Elvīras ielā 19 k-2, bija nojaušams, ka ēkas izremontēšana LNS nebūs finansiāli pavelkama un arī ieguldījumi remontā neatmaksāsies. Un, pats galvenais, lielās ēkas telpu noslogojums nebija pietiekams pat no nedzirdīgo cilvēku puses. Laikā, kad ēka tika celta, nebija telefonu ar videozvanu un nedzirdīgie saziņai izmantoja LNS klubus, kur pēc darba satikās un pavadīja brīvo laiku. Mūsdienu digitālajā pasaulē, kad var sazināties attālināti un viss notiek ātri, tādas regulāru tikšanos vietas nedzirdīgie izmanto arvien retāk.

Vai lēmumu valdē un domē bija viegli apstiprināt, vai tomēr bija jūtama arī kāda pretestība vai dažādi viedokļi?

Nekādas pretestības nebija. Lēmums par īpašuma pārdošanu gan valdē, gan domē 2023. gada martā tika pieņemts vienbalsīgi. 2023. gadā tika pabeigts arī ēkas Elvīras ielā 19 k-2 remonts. Jau plānojot remontu, tika paredzēta dienas centra pārcelšanās no Kandavas ielas 27 uz Elvīras ielu 19 k-2. Līdz ar to ēka vairs nebija vajadzīga pakalpojumu nodrošināšanai nedzirdīgajiem cilvēkiem. Protams, bija arī vecāka gada gājuma biedri, kam ēka bija mīļa. Taču laika gaitā arī viņi saprata, ka sabiedrība mainās, mainās paradumi, un arī no biedriem lielas neapmierinātības nebija. Pašreizējais kopienas centra telpu Elvīras ielā 19 k-2 noslogojums un ikdienas apmeklētāju skaits norāda, ka pieņemtais lēmums bija pareizs.

Vai pirms pārdošanas tika izvērtētas citas iespējas, piemēram, ēkas atjaunošana vai jaunu sadarbības modeļu meklēšana?

Pirms uzsākt pārdošanas procesu tika pasūtīts īpašuma vērtējums sertificētai vērtētāju kompānijai. Vērtējums bija interesants, jo tika secināts, ka zemesgabala, uz kura atradās kultūras nama ēka, izmantošanas veids nav labākais, jo aprēķins par zemi rada lielāku tirgus vērtību, nekā ienākumu gūšana no ēkas. Tirgus cena tika noteikta stipri zemāka par kadastrālo vērtību, jo aprēķins pamatā balstījās uz zemes vērtību.

Sākumā īpašumu piedāvājām

iegādāties Rīgas valstspilsētai par to pašu sertificēta vērtētāja noteikto vērtējumu. Īpašumu apskatīja vairākas komisijas, līdz galu galā saņēmām atbildi, ka ēkai nepieciešami ļoti lieli kapitālieguldījumi un pilsēta atsakās no mūsu piedāvājuma.

Saņemot Rīgas valstspilsētas atteikumu, valdē tika nolemts īpašumu pārdot brīvajā tirgū, bet pieturēties pie kadastrālās vērtības. Iekšēji bijām noteikuši zemāko cenu, līdz kurai bijām gatavi piekāpties. Pircēju piedāvājumu bija daudz, bet visi solīja cenu, kas bija daudz mazāka pat par tirgus vērtējumu. Galu galā parādījās pircējs, kam bija nepieciešama zeme, nevis ēka, kuru tas plānoja nojaukt. Piedāvātā darījuma summa LNS bija pieņemama.

Kā tiks izmantoti ieņēmumi no pārdošanas?

Manā skatījumā – vispirms ir jātiek skaidrībā, kur un kāpēc finansējumu ieguldām, kāda būs šo ieguldījumu atdeve. Atmiņā palicis kāda

kompetenta speciālista, kam pieejami analītiskie statistikas dati, teiktais: LNS ir lieliska infrastruktūra, kas pārklāj visu Latviju, bet – ko darīsiet, ja pēc pāris gadiem tā vairs nebūs noslogota?

Protams, man kā LNS vadītājam ir ilgtermiņa ieguldījumu redzējums,

kas var nest labumu nedzirdīgo kopienas nākamajām paaudzēm, bet pagaidīsim, līdz mani priekšlikumi būs saņemusi valdes un domes akceptu. •

Video ziņu sižets par "Rītausmu":



Teksts: Kristīne Krista Skudra

Foto: Edgars Celmiņš



ĪSTENO JAUNIEŠU PROJEKTU "MEDIJU PASAULE ZĪMJU VALODĀ"

Zelta rudens noskaņā Jēkabpilī, atpūtas kompleksā "Zīles", no 20. līdz 23. oktobrim notika projekta "Mediju pasaule zīmju valodā" pasākums, kas vienoja jauniešus ar dzirdes traucējumiem vecumā no 15 līdz 25 gadiem no dažādām Latvijas vietām.

Tris dienu garumā dalībnieki apguva medijpratības un video veidošanas pamatus, mācījās atpazīt viltus ziņas, izprast sociālo tīklu algoritmus un paši kļuva par satura veidotājiem. Nodarbības vadīja mediju eksperte Sandra Sprudzāne un video satura

veidotāja Diāna Kļepikova, kuras dalījās savā pieredzē un praktiskos padomos.

Jaunieši ar lielu aizrautību filmēja, montēja un prezentēja savus īsos video, kuros atklājās radošums, humors un sociālā atbildība. Projekta

noslēgumā dalībnieki bija priecīgi un lepni par paveikto. Katrs ieguva jaunas padziļinātas zināšanas, pārliecību un jaunus draugus.

Jau pavisam drīz, 22. novembrī, notiks projekta noslēguma pasākums "Radīt. Dalīties. Ietekmēt: Jaunieši un medijpratība". Tajā dalībnieki prezentēs savus darbus un dalīsies pieredzē. Būs arī diskusija par to, vai cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem vajag veidot video saturu sociālajos medijos un būt aktīvākiem sociālajos tīklos.

Projekts īstenots Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2025.–2027. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros. Projekta Nr. VP2025/1-16. •





SAPŅIEM NAV ROBEŽU: KRISTAPS ŠTELMAHERS AR MOTOCIKLU UZ NORDKAPU

Cilvēkiem mēdz būt sapņi, kurus neviens nevar ne atņemt, ne noliegt, ne ierobežot. Mūsu nedzirdīgā Kristapa Štelmahera sapņi saistās ar tāliem ceļojumiem – jo tālāk, jo interesantāk. Savā dzimšanas dienā viņš vienu no tiem piepildīja, uz sava motocikla *BMW R nineT* sasniedzot Nordkapu (Ziemeļu ragu) – Eiropas galējo ziemeļu punktu Norvēģijā aiz polārā loka. Par šo neaizmirstamo piedzīvojumu Kristaps dalījās ar jums, “Kopsoli” lasītājiem. Satikšanās vietu – kafejnīcu “Bike Station” – izvēlējās Kristaps. Tur valda īsta, nedaudz ekstravaganta motociklistu atmosfēra: interjeru rotā dažādu marku motocikli, un fonā skan mūzika, kas asociējas ar motobraukšanu.

Pirms sākam stāstu par tavu ceļojumu uz Nordkapu, lūdzu, nedaudz pastāsti par sevi un to, kā ieguvi motociklista tiesības.

Esmu dzimis un audzis Rīgā dzirdīgo ģimenē. Mācījos Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātpamatskolā, vēlāk Rīgas Amatniecības vidusskolā metālapstrādes nodaļā, kā arī Rīgas Raiņa vakara vidusskolā. Pašlaik strādāju firmā “Metalform”, kur mans darbs saistīts ar metāliem. Brīvajā laikā nodarbojos ar fitnesu un ceļošanu. Man ir 17 gadu autovadītāja stāžs, bet 2019. gadā piepildīju sen loloto sapni – nokārtoju motociklista tiesības kopā ar Vari Salmiņu. To darīju, mammai nezinot, jo viņai bija stereotipiskās bažas par apbraukšanu sastrēgumos un citiem riskiem. Mājās slepus pie datora mācījos visus testus, līdz beidzot Valentīna dienā veiksmīgi nokārtoju teoriju. Pēc tam nācās nogaidīt pavasari, lai kārtotu praktisko eksāmenu. 4. jūnijā saņēmu motocikla vadītāja apliecību un tad

beidzot atklāju to mammai. Viņa bija patīkami pārsteigta un kopā ar tēti ļoti priecājās! Viņi pat atcerējās, ka mammas vecāki savulaik arī bijuši aizrautīgi motobraucēji un ceļojuši pa toreizējām PSRS republikām. Droši vien tas ir manos gēnos!

Kā sākās tavs ceļojums uz Ziemeļu ragu, un kāpēc tieši šis galamērķis?

Laikam ejot, ar motociklu sajutos gluži kā ar velo – protu lavierēt sastrēguma pūlī. Kad pārdevu savu iepriekšējo motociklu *Honda CB650R*, iegādājos jaunu – *BMW R nineT* –, kas aprīkots ar modernām ērtībām: apsildāmiem rokturiem un automātiskā kruīza pogu, kas ļauj braukt vienmērīgā ātrumā. Ar motociklu Latviju biju gana izbraukājis, tāpēc radās vēlme doties tālāk. Internetā pētīju dažādus maršrutus, līdz manas acis aizķērās pie Ziemeļu raga – Nordkapa –, kas mototūristu bildēs attēlots tik iespaidīgi un izaicinoši, ka nolēmu – jābrauc tur!

Pirms lielā brauciena devos uz Baltijas Nedzirdīgo BMW festivālu Lietuvā, Kauņā. Biju vienīgais, kas ieradās ar motociklu, – visi pārējie bija ar automašīnām. Man par lielu pārsteigumu tur saņēmu lielisku veicināšanas balvu – par vienīgo BMW motociklu festivālā un drosmi doties tālajā braucienā. Mans motocikla modelis patiesībā nav domāts tāliem braucieniem – kā tūrisma vai sporta motocikli. Uzreiz pēc festivāla, protams, pietājot mājās, devos ceļā uz Somiju – pirmais solis ceļā uz Ziemeļu ragu.

Ceļš līdz Ziemeļu ragam ir tāls un daudzveidīgs. Izvēlēties braukt pa taisnāko maršrutu vai pietāji pie kādiem apskates objektiem?

Jā, maršruts bija Rīga–Tallina, ar kuģi pārpeldējām uz Helsinkiem, tad Oulu–Alta–Nordkaps. Minētajās Somijas pilsētās es pārnakšņoju. Braucot caur Ainažiem, atcerējos par ķiveri – tai bija jāpielabo skrūve, citādi tā ilgāk neturētos. Tur, par nelaimi, skrūvi pazaudēju un tālāk braucu mocīdamies līdz pat Oulu – ar roku turēju ķiveres priekšējo aizsegu, lai vējš to neatplēstu. Kamēr nakšņoju Oulu, palīdzēja mamma, meklējot, kur var pieskrūvēt aizsegu. Rīta pusē veiksmīgi to saremontēju kādā tuvējā moto servisā. Būdam laimīgs, braucu tālāk. Ceļš līdz Nordkapam ir ļoti likumains un skaists, nerima arī trakais lietus, kas mijās ar saules stariem. Pa ceļam sastapu daudzus baltos, mierīgos ziemeļbriežus.

Vai brauci ar navigāciju?

Braucu bez navigācijas. Iepriekš sīki un detalizēti izstudēju maršrutu, un galvenais bija atcerēties ceļu numurus. Ceļā uz Ziemeļu ragu plūst daudz velotūristu. Nonākot galvenajā Nordkapa centrā, kur lepni slejas lielā globusa skulptūra, mani pārņēma zosāda. Nedaudz jāvos emocijām – mazliet bira asaras... Sev kļiedzu: “Es varu! Es nonācu te! Sapnis sasniegts!” Pateicos arī savam motociklam. Ar pozitīvām emocijām pakavējos centrā vairāk nekā pusotru stundu, jo man tovakar bija dzimšanas diena. Pārlaidu nakti turpat, lai varētu izkārtot sev mazu dzimšanas dienas maltīti. Nakts bija skaisti gaiša!

Turpinājums 12. lpp.

SVEICAM NOVEMBRA
JUBILĀRUS!

Novembris ir Latvijas dzimšanas dienas mēnesis – šogad mūsu valsts svin 107. dzimšanas dienu. Tas ir laiks, kad sirdīs iedegas patriotisms un pateicība par savu zemi, cilvēkiem un kopīgo ceļu. Tāpat šis mēnesis ir īpašs arī mūsu biedriem, kuri dzimuši patriotu mēnesī. Lai šis svētku mēnesis nes siltumu, mieru un lepnumu par paveikto. Vēlam veselību, dzīvesprieku un sirsnīgas satikšanās ar tuvajiem!

RĪGAS BIEDRĪBĀ

01.11. OKSANA DEKSNE

02.11. EDĪTE ALEKSANDRA
LOGINA

11.11. VILJAMS DELLE

18.11. PĒTERIS KURSĪTIS

18.11. VJAČESLAVS KUNICKIS

25.11. ULDIS GOŽEVITS

26.11. ZIGMĀRS UNGURS

27.11. LAURIS RŪRĀNS

KURZEMES BIEDRĪBĀ

01.11. ROMĀNS BAIKOVŠ

06.11. ARITA DIRNĒNA



LĪDZJŪTĪBAS

*Kļūst dzīvības siltums par sveci,
Kas gaismu ir beigusi liet.
(K. Apškrūma)*

Andris Vorotinskis

(11.02.1958.–06.10.2024.)

Ar cieņu un līdzjūtību domās esam
kopā ar tuviniekiem.
LNS Rīgas reģionālā biedrība

*Mums palikuši Tavi vārdi,
Mums palikusi Tava sirds.
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis preti mirdz.*

Juris Veidemanis

(01.04.1963.–27.09.2025.)

Ir sāpīgi apzināties, ka mūžībā
devies Juris – mīļš brālis, brālēns
un onkulis. Juris bija sabiedrīks
un draudzīgs darbā, enerģisks un
jautrs nedzirdīgo sabiedrībā un mīļš,
gādīgs – ģimenē. Viņa sirds siltums
un atbalsts mani iedrošināja un
aizsargāja jau no bērnības. Varbūt
citi atcerēsies Juri kā aizrautīgu
dalībnieku nedzirdīgo teātrī un
pasākumos, bet manā sirdī Tu, Juri,
vienmēr paliksi kā brīnišķīgs cilvēks
un mīļš brālēns.

Jura māsiņa Dace Miksīte

Visdziļāko līdzjūtību izsaka arī
Veidemaņu ģimene, Inese Briška un
LNS Rīgas reģionālā biedrība

*Vēl siltums paliks, paliks vēl aiz tevis,
Un atmiņas kā maza saule degs.
(P. Priede)*

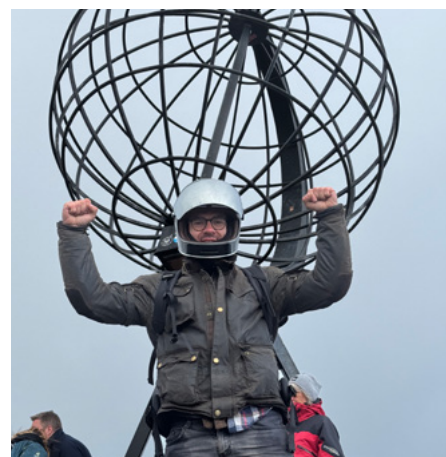
Janīna Gržibovska

(28.12.1925.–05.10.2025.)

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem.
LNS Latgales RB Daugavpils grupa

Cik kilometrus nobrauci?

(Sirsnīgi smejas.) Pabeigsim ceļojumu – tad pateikšu, cik kilometrus. No Nordkapa braucu pa citu maršrutu, jo gribējās tuvāk jūras malai: Liminka–Fiskars–Helsinki. Diemžēl tas bija garlaicīgāks nekā līdz Nordkapam. Bet Fiskars ir ļoti skaists, kalnains ciematiņš. Bija patīkami pabrukušies, sastapu daudz stirnu un briežu ģimeņu, kas droši pastaigājās pa ciemu! Dienas garo braucienu noslēdzu mājīgā apartamentā ar pirti – lielisks un relaksējošs dienas noslēgums. Iebraucot Tallinā, motocikls pārkarsa, jo eļļas līmenis izrādījās gandrīz uz nulles... Satraukts braucu tālāk uz mājām. Nokļuva mājās ļoti priecīgs un laimīgs! Ar motociklu viss ir kārtībā. Trīs dienās nobraucu 1919 kilometrus!

Tik lielisks nobeigums! Ja nav
noslēpums, kādi ir tavi nākotnes
plāni?

Jā, es mainos! Braucot tādā ceļojumā, turklāt vienam, prāts un organisms garīgi attīrās no visa sliktā un liekā. Paldies kalnam, kas noņēma visu, kas bija iekšā! Kļūstu mierīgāks un laimīgāks. Plāns ir pārdot pašreizējo motociklu, nopirkt jaunu un ceļot tālāk, domājams uz Itāliju, Austriju. Novēlu visiem gribasspēku un drosmi pārvarēt barjeras! Galvenais [motobraukšanā] ir labs, ekonomisks apģērba komplekts. Ja motocikla vadīšanas tiesības iegūtas nesen, nevajag traukties traki un uzreiz doties tālā ceļojumā – jāpaiet laikam, kamēr aprodi, iegūsti prasmes un pieredzi. Tad jau var braukt tālāk! •